

léků) členu pokladny, dokud tento nesplnil podmínku stanov, na niž záviselo vydání léků, dokud schválení zmíněné si neopatřil. Když však vydal léky bez splnění této podmínky na základě poukazu neúplného, učinil tak na svůj vrub a na své nebezpečí, že snad potom nedosáhne náhradu vynaloženého nákladu od pokladny. Přímého nároku na zaplacení tržové ceny proti příjemci poukazu, žalovanému, však nemá. Podle přednesu žalobce bránila se poukazatelka (nemocenská pokladna) nároku na zaplacení léků k jejímu poukazu vydaných námitkou, že žalovaný již obdržel peníze potřebné k zaplacení jich tržové ceny od pokladny, avšak první soud zjistil, aniž tomu bylo odporováno, že peníze žalovanému pokladnou vyplacené, měly krýtí jiná jeho vydání. Žalobce ani netvrdil, že žalovaný neměl nároku na rodinné pojištění; ostatně jest nesporno, že žalovaný sám byl členem nemocenské pokladny zaměstnanců obchodních a soukromých, takže mu již podle stanov, jichž správnost není popřena, náležel nárok na lékařské ošetřování a na léky pro jeho manželku a pro jiné členy rodiny (§§ 14, 28 a 29 stanov). Na pouhé, ničím neodůvodněné tvrzení nemocenské pokladny, že žalovaný není účastným rodinného pojištění, nelze vzíti zřetel, ano jest to tvrzení třetí osoby ve sporu nesúčastné.

Čís. 8304.

Společnost podle § 1175 obč. zák.

Nakupovali-li a prodávali-li společníci na společný účet zboží a pak se o zisk rozdělili, při čemž každý z nich byl pokládán za zmocněnce společnosti, sprostil se odběratel zboží placením kterémukoliv ze společníků svého závazku, třeba nabídku učinil jiný společník.

(Rozh. ze dne 14. září 1928, Rv I 1917/27.)

Mezi žalobcem a Emilem L-em byla v létě 1926 uzavřena smlouva společenská, zavazující obě strany, provozovati v saisoně 1926 obchody s ovocem na společný účet tak, že se veškeré ovoce zakoupené ať L-em ať žalobcem na společný účet, zisk a ztrátu dále prodá. Obchody konal částečně Emil L., částečně žalobce, také peníze za prodané ovoce inkasoval jednou žalobce, jindy zase Emil L. a žalobce sám se k žalované společnosti vyjádřil, že jest to jedno, na čí jméno bude šek zníti, zda na L-a či na žalobce. Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalované akciové společnosti zaplacení 10.000 Kč za dodané ovoce, namítla žalovaná, že kupní cenu zaplatila Emilu L-ovi. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání přezírá, že závažným pro rozhodnutí sporu jest jen právní poměr mezi žalobcem a Emilem L-em. V tomto směru dospěly nižší soudy na základě skutečností jimi zjištěných, jež opakovati není zapo-

třebí, k správnému závěru, že šlo o výdělečnou společnost podle § 1175 obč. zák., podle níž jak žalobce, tak Emil L. na společný účet ovoce nakupovali a prodávali a o zisk se rozdělili, při čemž každý z nich byl pokládán za zmocněnce společnosti. Byl tedy každý z nich i oprávněn, přijati pro společnost od zákazníků peníze za ovoce jim prodané. Zaplatila-li za toho stavu věci žalovaná firma ovoce, o něž jde, Emilu L-ovi, třeba nabídku učinil žalobce, zaplatila společnosti a byla tím zbavena své povinnosti z této uzávěrky, třebaže žalobce placení nyní neuznává. Ustanovení § 1008 obč. zák. nepřichází v úvahu, když podle toho, co uvedeno, jak žalobce, tak Emil L. již jako společníci byli zmocněni přijímatí peníze za prodané ovoce. Tvrdí-li dovolání na dolíčení dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., že ani jediná známka uzávěrky, o níž jde, nenasvědčuje společenskému poměru žalobce s Emilem L-em, přezírá, že nižší soudy k závěru o společenském poměru dospěly právě na základě toho, co této uzávěrce předcházelo a co právem pokládaly v této příčině za rozhodné a důležité. Že společnost se skončila před touto poslední uzávěrkou, nebylo v první stolici tvrzeno, a že žalobce žalovanou firmu žádal, by kupní cenu za ovoce z této uzávěrky nikomu jinému nevyplácela, než jemu samotnému, protože zboží je jeho, jím proplacené, takže kupní cena zaň patří jemu, žalobce v první stolici sice tvrdil, ale podle zjištění nižších soudů neprokázal. Než dovolání nemá pravdu ani v tom, že, i kdyby šlo o výdělečnou společnost podle občanského zákoníka, žalovaná firma mohla Emilu L-ovi s právním účinkem platiti jen polovinu kupní ceny, neboť přezírá, že podle zjištění nižších soudů každý společník byl pokládán za zmocněnce společnosti (§§ 1201 a 863 obč. zák.).

Čís. 8305.

Soudům jest vycházeti z toho, že dvorský dekret ze dne 29. května 1845, čís. 888 sb. z. s. má moc zákona.

Platnost dvorského dekretu ze dne 29. května 1845, čís. 888 sb. z. s. vztahuje se i na případ, kde byly za přímé dědice povolány jen osoby v době úmrtí zůstavitele dosud nezplozené.

(Rozh. ze dne 14. září 1928, Rv I 94/28.)

Zůstavitel ustanovil svým universálním dědicem prvorozeného syna své dcery Lydie, po případě onoho z jejích synů, jenž vykáže nejlepší prospěch na gymnasiu a na universitě. Dcera Lydie byla obmyšlena užitky celého jmění zůstavitele až do odevzdání pozůstalosti universálnímu dědici, jež mělo nastati po dosažení 35. roku dědicově. V žalobě proti svému nenarozenému potomstvu popírala dcera Lydie platnost tohoto ustanovení ve prospěch nenarozeného potomka jakožto dědice, tvrdíc, že poslední vůle jest neplatná, poněvadž nejde o fideikomisární substituci, ježto dědicem jest osoba dosud ani nepočatá, a dále proto,